Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LAUSUNTO POSELY/1425/2018

23.4.2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

mmv@eduskunta.fi

Viite: asiantuntijalausuntopyyntö 12.4.2018

Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 24.4.2018 / HE 14/2018 vp

Kalatalouden viranomaistehtäviä on hoidettu kolmella suuralueella vuodesta 2015 alkaen resurssitehokkaasti ja hyvin tuloksin. Asiakaspalvelut on saatu hyvin järjestettyä henkilöstön vähentyessäkin. Laki maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa edellyttää maakuntien sopivan kalataloustehtävien yhteisestä järjestämisestä. Maakuntalakiin sisältyvät yhteistyön järjestämisen muodot (luku 8) luovat edellytykset yhteistyön järjestämiseen. Nykytilaan verrattuna yhteistyön järjestäminen edellyttää varsin laajaa sopimista monen maakunnan ja monen tehtävän osalta sekä näiden toimeenpanon koordinointia.

Vuoden 2016 kalastuslain toimeenpanoon liittyy runsaasti ylimaakunnallisia tehtäviä kalavarojen hoidon ja käytön tavoitteiden saavuttamiseksi. Kalatalouden alueelliset yhteistyöryhmät ja kalatalousalueet laativat keskeiset puitteet kalavarojen käytön ja hoidon suunnitteluun ja toimeenpanoon. Mainittujen organisaatioiden toimialueet on muodostettu vesistö- ja valuma-aluekohtaisesti hallinnollisista rajoista riippumatta ja ulottuvat monin paikoin useamman kuin yhden maakunnan alueelle.

Maakunta asettaa alueelleen kalatalouden yhteistyöryhmän avustamaan alueen kalatalousasioiden hoitamisessa, näkemysten yhteensovittamisessa sekä tutkimustiedon hyödyntämisessä. Juuri muodostetut yhteistyöryhmät ovat kalastuslain tavoitteiden mukaisesti vesistöaluekohtaisia. Kalastuslakia koskevassa ehdotuksessa yhteistyöryhmän toimialue muuttuisi maakuntapohjaiseksi. Koska useat jo muodostetut kalatalousalueet ulottuvat kahden maakunnan alueelle, kävisi vastoin kalastuslain tavoitteita siten, että saman kalatalousalueen asioita käsittelisi useampi yhteistyöryhmä. Kalastuslain tavoitteiden saavuttamiseksi yhteistyöryhmien toimialue on tarpeellista pystyä määrittelemään maakuntaa suuremmiksi. On epäselvää voiko maakunnat yhteisellä sopimuksella maakuntalain 8 luvun mukaan määritellä yhteistyöryhmän rajoja, koska kalastuslain 33 §:n mukaan maakunta voi se asettaa yhteistyöryhmän vain toimialueelleen.

Esitys: lakiin kirjataan tarkentava määräys, että maakunnat voivat sopia maakuntaa suuremman kalatalouden alueellisen yhteistyöryhmän muodostamisesta omille alueilleen.

POHJOIS-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS, Järvi-Suomen kalatalouspalvelut
Kuopion toimipaikka
Puh. 0295 026 500
www.ely-keskus.fi/pohjois-savo
kirjaamo.pohjois-savo/ely-keskus.fi
Käyntiosoite
Kallanranta 11
70100 KUOPIO
PL 2000
70101 KUOPIO

Nykyisessä kalastuslaissa kahden tai useamman ELY-keskuksen alueelle ulottuvan kalastusalueen viranomaispalvelut tuottaa se ELY-keskus, jonka alueella kalastusalueen vesipinta-alasta on suurin osa. Kalastuslakiluonnoksessa tämä määrittely on poistettu, jolloin vuodesta 2020 eteenpäin kalatalousalueista koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta sovitaan maakuntien kesken. Tämä lisää entisestään sovittavien asioiden määrää. Esimerkiksi Pohjois-Savon maakuntaan muodostetusta 9 kalatalousalueesta 7 ulottuu kolmen kahden tai kolmen maakunnan alueelle.

Nykyisen lain mukainen käytäntö, jossa kalatalousalueen tarvitsemat palvelut tuottaa se maakunta, jonka alueella on suurin osa vesipinta-alasta olisi käytännöllinen ja selkeä. Sen palauttamista lakiehdotukseen kannattaa vielä harkita.

Yleisen kalatalousedun valvontaa vesilaissa on tarpeellista selventää ja yhdenmukaistaa mm. kalastuslaissa maakunnalle määrättyjen tehtävien kanssa.

Yleisen kalatalousedun valvonta on kalakantojen hyvän tilan ja kalastusmahdollisuuksien säilyttämisen kannalta merkittävä tehtävä, joka on hyödyttänyt laajasti kalastusoikeuden haltijoita, kalastajia sekä kalatalouden elinkeinoa. Riippumattoman puhevallan ansiosta kalataloudelle syntyviä haittoja on voitu ennalta torjua sekä tarvittaessa vähentää mm. luvissa määrättyjen velvoitteiden avulla.

Maakunta toimii alueellaan kalastuslain 19 §:n mukaisena kalatalousviranomaisena, jonka tehtäviin kalastuslain 20 §:ssä on määritelty mm. valvoa yleistä kalatalousetua sekä edistää kestävää kalastusta ja kalavarojen hoitoa. Koska kalastuslain mukaiset tehtävät katsotaan selkeästi viranhaltijatehtäviksi, olisi johdonmukaista kirjoittaa myös vesilain 1 luvun 7 §:ssä, että yleistä kalatalousetua valvoo se maakunnan viranhaltija, jolle kalatalousasiat on määrätty hoidettavaksi. Kalataloudella ei varsinaisesti ole yhteistä intressiä tulvasuojelun tai ojitusten kanssa. Kalatalouden kannalta vesitalousasiat ovat usein ristiriidassa ja haitallisia kalatalouden kannalta. Lausuntoasioissa yleisen kalatalousedun itsenäinen puheoikeus on syytä säilyttää. Myös ympäristölupaviranomaisen kannalta selkeä kannanotto eri intressien näkökulmasta parantaa lupakäsittelyä.

Vesilakiin esitetään kirjattavaksi, että yleistä kalatalousetua valvoo maakunnassa se viranhaltija, jolle kalatalousasiat on määrätty hoidettavaksi.

Kalatalouspäällikkö Timo Takkunen

Pohjois-Savon ELY-keskus

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI